

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om naturfredning.

(Lovforslag nr. 142. Fremsat 13/3 75. Første behandling 2/4 75. Betænkning 6/6 75).

Der var stillet 22 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Camre (S):

Ved første behandling af dette lovforslag gav jeg på socialdemokratiets vegne udtryk for ønsket om forskellige ændringer. Det drejede sig for det første om, at vi gerne så den beløbsgrænse på 50.000 kr., som er gyldig for en anke af kendelser, der medfører udgifter for det offentlige, fra fredningsnævn til overfredningsnævn, hævet noget mindre, end forslaget indebar; forslaget gik jo ud på, at grænsen skulle sættes op fra 50.000 kr. til 200.000 kr. Jeg skal udtrykke tilfredshed med, at vi er enedes om et ændringsforslag om, at grænsen forhøjes til 100.000 kr., hvilket synes at være en mere rimelig størrelse. På samme måde er det med overfredningsnævnets kendelser, som skal forelægges ministeren, hvis de medfører udgifter for det offentlige på over 200.000 kr. Denne grænse var foreslået sat til 1 mill. kr., og her er vi enedes om at standse ved 1/2 mill. kr.

Jeg gav ligeså udtryk for, at det var mit partis ønske, at man så nærmere på, om man under naturfredningsloven skulle inddrage spørgsmålet om at begrænse støjgenerne fra privat luftfart, ligesom man i forslaget begrænser støjgenerne fra motorbåde m. v. Vi har under udvalgsarbejdet fået klarlagt, at problemet primært henhører under ministeriet for offentlige arbejder, og at der endvidere er hjemmel i miljøloven til at skride ind. Derfor har udvalget udtrykt ønske om, at der indledes et samarbejde mellem miljøministeriet og ministeriet for

offentlige arbejder for at kunne løse disse problemer.

Udvalget har indgående drøftet spørgsmålet, om det var ønskeligt at indføre en ændring, som indebar, at formandskabet for fredningsplanudvalgene skulle besættes efter en indstilling fra amtsrådet og dermed altså normalt besættes med amtsborgmesteren i stedet for som nu, hvor miljøministeren har beskikket en formand uden for amtsrådets kreds. Vi er ligesom flertallet i udvalget af den opfattelse, at det vil være uheldigt, om organer som fredningsplanudvalgene med de beføjelser, de nu har, i den grad skulle have et ledersammenfald med amtsrådet. Det må være rigtigt, at fredningsplanudvalgene selvstændigt varetager fredningsarbejdet. Det synspunkt har hele udvalget med undtagelse af det radikale venstres medlem kunnet samles om, og jeg skal følgelig anbefale, at man stemmer imod de af det radikale venstre stillede ændringsforslag nr. 1 og nr. 20.

Samtidig har udvalget dog den opfattelse, at når der foreligger godkendte regionplaner, hvori fredningsplanlægningen er indarbejdet, kan spørgsmålet om den fremtidige udformning af fredningsadministrationen tages op til ny lovgivning, således at der sker en hensigtsmæssig indpasning af de overordnede fredningshensyn i selve den fysiske planlægning.

Jeg gav ved første behandling udtryk for et ønske om at inddrage de private vandløb under bestemmelserne i lovens § 41, stk. 2. Vi har under udvalgsarbejdet måttet erkende, at der eksisterer visse afgrænsningsvanskeligheder med hensyn til, hvilke vandløb der bør omfattes af loven. Ministeren har nu lovet udvalget at iværksætte en nærmere undersøgelse, sådan at man i næste folketingssamling får en oversigt over dels de naturfredningsmæssige hensyn, dels de økonomiske spørgsmål herved, og det skal vi erklære os tilfredse med i første omgang.

Lovforslaget er, som det nu foreligger, en klar forenkling og rationalisering, og det indebærer en række administrative besparelser. Det vil jeg gerne udtrykke vores tilfredshed med. Men jeg skal ikke undlade at udtrykke min undren over, at et mindretal, nemlig fremskridtspartiets medlem af udvalget, i udvalgsbetænkningen siger, at man indstiller forslaget til forkastelse, idet min-

[Camre.]

dretallet mener, at naturfredningslovgivningen nu er blevet drevet for vidt og derfor ikke bør yderligere udbygges, men det er jo ikke det eneste, der bliver vendt på hovedet i det parti.

Jeg skal anbefale flertallets ændringsforslag, og jeg skal anbefale at stemme imod de af mindretallene stillede ændringsforslag.

Aksel Pedersen (V):

Hr. Camre har jo gennemgået ændringsforslagene, og da vi med hensyn til disse er enige med socialdemokratiet, skal jeg holde mig derfra. Det eneste, jeg lige vil have lov at betone en ekstra gang, er, at vi har hæftet os stærkt ved, at vi i betænkningen nu har fået skrevet, at det, når fredningsplanudvalgene er færdige under regionplanlægningen, vil blive pålagt ministeren at ophæve disse udvalg og sørge for, at deres arbejdsområde bliver lagt ind under de udvalg, der i amterne er egnet til at optage arbejdsopgaverne.

En anden ting, vi har hæftet os ved, er, at der i teksten står, at de private vandløb vil komme ind under en nærmere undersøgelse. Her vil venstre i det mindste være meget opmærksom og sørge for, at lodsejernes tarv bliver varetaget, både hvad angår den fysiske og den mere optimistiske fredningsmæssige del af arbejdet.

Men vi anbefaler i øvrigt loven som en god fredningslov; vi tror på, at der ud af dette kan komme en rimelig og fornuftig administration. Vi er klar over, at en stor part af dobbeltadministrationen falder væk, når de i loven og betænkningen anførte ting kommer igennem.

Hans Bjerregaard (FP):

Når fremskridtspartiet har indstillet lovforslaget til forkastelse, skyldes det ikke, at vi er uenige med miljøministeren i, at loven om naturfredning bør ændres. Den bør efter vor mening ikke alene ændres, den bør ophæves snarest muligt, og det er vel mest i udtrykket snarest muligt, at den største uenighed ligger.

Men hvis den nylig vedtagne lov om kommuneplanlægning i løbet af ca. 1½ år kommer til at virke efter hensigten, burde denne lov overflødiggøre loven om naturfredning, og fremskridtspartiet vil derfor

foretrække, at de nugældende regler først ændres til den tid, når vi ved, hvordan loven om kommuneplanlægning virker.

Til hr. Camres sidste seriøse bemærkninger kan jeg kun sige, at det også er mit indtryk, at hr. Camre ikke er den eneste, der bliver vendt på hovedet i socialdemokratiet.

Ingomar Petersen (RV):

Jeg skal her redegøre for det radikale venstres syn på det foreliggende lovforslag med ændringsforslag og bemærkninger i betænkningen.

De radikale ændringsforslag går ud på at styrke det folkevalgte element i fredningsplanudvalgene ved at lade amtsrådene og hovedstadsrådet indstille til ministeren, hvem formanden skal være, samt at indføre en suppleantordning for de folkevalgte medlemmer. Ved en folkevalgt formand, vel normalt amtsborgmesteren, vil man sikre det snævrere mulige samarbejde mellem fredningsplanudvalgene og den myndighed, der er ansvarlig for region- og miljøplanlægningen.

Ændringsforslagene er således i fuld overensstemmelse med lovforslagets hovedsigte og vil yderligere bidrage til koordinering, forenkling og administrativ rationalisering, samtidig med at fredningshensynene sikrest varetages i den almindelige fysiske og økonomiske planlægning i den enkelte region.

Ved lovene om lands- og regionplanlægning er det pålagt amtsrådene og hovedstadsrådet at udarbejde regionplaner for deres områder, og der gives i loven en række nærmere regler for regionplanernes indhold og tilvejebringelse, men denne lov alene giver ikke grundlag for planlægningen på regionalt niveau. Efter miljøloven skal der udarbejdes forslag til den fremtidige placering af forurenende virksomheder m. v. Efter vandforsyningsloven skal amtsrådet udarbejde planer for den fremtidige vandforsyning. Nævnes skal endvidere by- og landzoneloven, sommerhusloven, herunder campingbestemmelserne og loven om erhvervelse af fast ejendom til fritidsformål.

Den nuværende kompetencefordeling for råstofkortlægning er uklar, idet staten såvel som amtsråd og kommunalbestyrelse har visse planlægningsbeføjelser. Naturfredningsloven foreskriver bl. a., at der skal foretages landskabsanalyser. Det ville lette

[Ingomar Petersen.]

planlægningen, det ville bedre borgernes retsstilling og sikre større sammenhæng i regionplanlægningen, således som det tilstræbes på lokalt niveau ved loven om kommuneplanlægning, såfremt man fik samlet den regionale planlægningskompetence hos én myndighed: amtsrådet eller hovedstadsrådet. Derfor er det vigtigt at tilvejebringe det snævrere mulige samarbejde under regionplanernes tilblivelse ved, at den ansvarlige for disse også har nær tilknytning til fredningsplanlægningen. Modstanderne mod den folkevalgte formand har anført, at det var uheldigt, at formanden kunne komme til at anke til sig selv. Denne ankebeføjelse har i praksis betydet uhyre lidt. I en 4½-årig periode har der i alt været 81 ankesager, zonelovsager, og deraf langt den største del i Københavns- og Frederiksbergområdet.

Er der virkelig væsentlige interesser på spil, kan miljøministeren efter zonelovens § 9 af egen drift overtage afgørelsen i enhver zone, og i øvrigt henvises til fredningsplanlovens § 11 om fredningsplanudvalget Danmarks Naturfredningsforening og rigsantikvaren er rejsningsberettigede.

Det er egentlig utroligt, at socialdemokratiet, venstre og kristeligt folkeparti samt andre med deres udtalelser i betænkningen kan modsige deres synspunkter og blive enige om dette for at argumentere imod en folkevalgt formand. Har socialdemokraterne og venstre nu ikke engang tillid til, at deres egne amtsborgmestre skulle kunne varetage ledelsen af fredningsplanudvalgene fuldt ud så godt som de nuværende statsembedsmænd, hovedsagelig amtmændene?

Man siger, at fredningsplanudvalgene har særlig betydning som rådgivende virksomhed over for fredningsnævnet og overfredningsnævnet, og så foreslår man samtidig at afskaffe disse udvalg, når der foreligger godkendte regionplaner. Man foreslår altså på nuværende tidspunkt at lægge en tidsindstillet bombe under vore udmærkede fredningsplanudvalg. Hvem kan forstå det?

Man argumenterer med, at fredningssynene i vid udstrækning rækker ud over det lokale område, samtidig med at man ved valget af en eventuel fremtidig formand for udvalget vil søge frem til en person, som

er bosat inden for det område, fredningsplanudvalget dækker geografisk. Det radikale venstre vil ikke være med til, som flertallet ønsker det, på nuværende tidspunkt at fastslå nedlæggelse af fredningsplanudvalgene, når regionplanerne foreligger godkendt. Vi har formentlig også til den tid brug for disse fortrinlige udvalg.

Det radikale venstre kan heller ikke forstå, hvorfor de samme partier ikke vil洛夫æste, at visse planer skal ud til offentlig debat i lighed med regionplanerne og lokalplanerne; venstres tidligere miljøminister og kristeligt folkeparti har da ellers været de ivrigste fortalere herfor.

Vi forstår heller ikke disse partiernes modvilje imod en forretningsorden for udvalgene, når fredningsnævn, overfredningsnævn, taksationskommissioner m. fl. har en sådan forretningsorden. Når ministeren under behandlingen af lovforslaget om kommuneplanlægning var enig med det radikale venstre i, at han ville drøfte de i lovforslaget givne bemyndigelser med udvalget om fysisk planlægning, forstår vi simpelt hen ikke, hvorfor flertallet og ikke mindst socialdemokratiet i betænkningen ikke kan være enige med det radikale venstre i disse synspunkter.

Vi hilser med tilfredshed, at flertallet under udvalgsbehandlingen har tilsluttet sig vor anmodning om at bevare beføjelsen til at godkende oplagspladser og lossepladser samt beplantninger ved disse, og at der bliver indføjet en bestemmelse om forbud mod anbringelse af kasserede genstande: gamle bilvrug, kasserede landbrugsmaskiner osv., som kan virke skæmmende i naturen.

Jeg kan stærkt anbefale at stemme for de radikale ændringsforslag.

Jeg vil oplyse, at vi ikke kan stemme for det af fremskridtspartiet stillede underændringsforslag til ændringsforslag nr. 13 vedrørende § 43, stk. 1, da det efter vor formening vil forringe de naturfredningssyn, som vi fra det radikale venstres side gerne vil varetage, og vi kan heller ikke stemme for de andre af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag.

Lembourn (KF):

Det konservative folkepartis gruppe har jo haft et lidt varieret syn på fredningsplanudvalgene, men det at have et standpunkt,

[Lembourn.]

indtil man tager et nyt, behøver jo ikke at være udtryk for mangel på intelligens, så vi kan altså tage det standpunkt, der nu er i lovforslaget.

Vi kan stemme for de af miljøministeren stillede og af udvalgets flertal tiltrådte ændringsforslag, men ikke for de to mindretals ændringsforslag.

Ritta Ahm (KrF):

Kristeligt folkeparti går ind for lovforslaget med de ændringsforslag, der er stillet af miljøministeren og tiltrådt af et flertal af udvalget.

Der er jo meget, man kan fremhæve i naturfredningsloven, meget godt og positivt, og det, jeg gerne vil drage frem, er det positive, der bl. a. er anført i betænkningen om miljøbeskyttelseslovens kap. 5, som giver myndighederne mulighed for at begrænse støjgener ved lufthavne, og at miljøministeren har tilkendegivet, at ministeren for offentlige arbejder vil være positivt indstillet med hensyn til et samarbejde med miljøministeriet omkring disse spørgsmål.

Sigsgaard (VS):

Ved en fejltagelse, som nemt kan tænkes at være min fejltagelse, er en mindretalsudtalelse fra VS' medlem af dette udvalg ikke kommet med i betænkningen. Den skulle have været der, og som betænkningen nu foreligger, ser det altså ud, som om VS er med i flertallet. Det er vi ikke. Vi er enige med det radikale venstre om, at fredningsplanudvalgene ikke bør nedlægges. Vi er også enige med det samme parti om, at der nok kunne ønskes mere offentlig debat omkring fredningsarbejdet.

Vi vurderer lovforslaget i dets helhed som udtryk for en svækkelse af fredningsinteresserne og er i den henseende enige i en lang række af de ting, som er fremført af de repræsentanter fra Danmarks Naturfredningsforening, der har haft foretræde for udvalget under dets arbejde. Selv om der er sket forbedringer af lovforslaget under udvalgsarbejdet — og det er der da afgjort — kan vi derfor ikke medvirke til gennemførelsen af lovforslaget i dets helhed, men vi kan medvirke til en lang række af ændringsforslagene.

Miljøministeren (Helge Nielsen):

Jeg vil gerne takke udvalget for det grundige arbejde med lovforslaget, som nu har udmøntet sig i betænkningen og i en række ændringsforslag.

Der er jo tradition for, at et enigt folketing står bag naturfredningsloven og ændringerne i denne. Det har ikke kunnet opnås i fuldt omfang denne gang. Jeg beklager selvfølgelig, at traditionen hermed er brudt, men jeg tror på den anden side ikke, at det vil påvirke samarbejdet om indholdet af naturfredningsloven.

Jeg har, ligesom flere af ordførerne har været inde på det, noget svært ved at forstå fremskridtspartiets holdning til lovforslaget. Lovforslaget sikrer en række forenklinger, men fremskridtspartiet vil stemme imod det med den begrundelse, at det komplicerer naturfredningsloven, og det er lidt uforståeligt for mig.

Til de enkelte ordførere kun et par korte bemærkninger. Jeg er enig med hr. Camre; også jeg håber, at disse forhandlinger med trafikministeren om støjproblemerne i forbindelse med luftfarten vil give sig et positivt udtryk.

Jeg er også enig med hr. Ingomar Petersen i flere af de ting, hr. Ingomar Petersen var inde på. Men uanset at hr. Ingomar Petersen kunne fortælle lidt om, hvilket antal af sager der var blevet klagesager, og pegede på ministerens beføjelse i § 9, er det jo sådan, at selv de enkelte sager ville være dårligt tjent med, at det var de samme folk, der havde behandlet dem, som også skulle tage sig af klagen, og § 9 er jo en undtagelsesbestemmelse; det går jeg også ud fra at hr. Ingomar Petersen er enig i.

Jeg mener ikke, at det, der her er sket, skal være et udtryk for mistillid til amtsborgmestrene, absolut ikke, men det er et spørgsmål om at sikre, at der ikke sker en forkert behandling af de klager, som kommer ind.

Jeg vil også godt takke fru Ritta Ahm for en positiv holdning og en positiv medvirken til, at vi er nået til det resultat, der her foreligger.

Og til sidst vil jeg takke ordførerne for den klare tilslutning til lovforslaget med de ændringer, som udvalgets flertal har foreslået. Jeg tror, at vi nu har fået en forenkling

[Miljøministeren.]

og en ajourføring af loven, som vil være til stor gavn for det fremtidige arbejde inden for dette område.

Hans Bjerregaard (FP):

Jeg vil blot gøre opmærksom på, at det lige knap er rigtigt, når miljøministeren siger, at fremskridtspartiet går imod lovforslaget med den begrundelse, at det komplicerer. Det gør vi netop ikke, men vi siger, at når vi alligevel inden for ca. 1½ år skal til at ændre på loven igen, fordi vi får kommuneplanlægningsloven til at virke i den hensigt, den er givet, så foretrækker vi at bibeholde de regler, vi har nu, fremfor at begynde at lave om på det nu og så alligevel lave om på det en gang til, når der er gået 1½ år. Så er det lige så nemt, at vi bibeholder de regler, vi har nu, så folk ved, hvad de har at rette sig efter, i stedet for at lave om på det to gange så hurtigt efter hinanden.

(Kort bemærkning).

Ingomar Petersen (RV):

Jeg vil lige sige til ministeren om det spørgsmål, at det, at man kan anke til sig selv, var argumentationen for ikke at få en folkevalgt formand, at det er jo sådan i øjeblikket, at i de nuværende fredningsplanudvalg er der et flertal af folkevalgte medlemmer. Disse folkevalgte medlemmer består af repræsentanter for amtsrådet og kommunerne. De anker også i dag til sig selv. Den eneste ændring, vi foreslår, er, at formanden også bliver folkevalgt. Jeg kan simpelt hen ikke se, at disse argumenter med hensyn til anken er sagligt holdbare.

Miljøministeren (Helge Nielsen):

Blot til hr. Hans Bjerregaard den korte bemærkning, at det er en god holdning at have, at man skal lade tingene være, som de er, og altså ikke forenkle dem. Det er lidt nyt for mig.

Til hr. Ingomar Petersen kun den bemærkning, at jeg var ikke inde i den dialog, som hr. Ingomar Petersen her prøvede at fortælle at jeg havde givet udtryk for. Det var spørgsmålet om formandskabet, der var afgørende for mig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 88 stemmer mod 7.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes med 79 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 4 og 5
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes med 79 stemmer mod 17.

Ændringsforslag nr. 7
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes med 80 stemmer mod 17.

Ændringsforslag nr. 9 og 10
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11
forkastedes med 83 stemmer mod 11; 3 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 12 betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 11.

Underændringsforslag nr. 14
forkastedes med 79 stemmer mod 18.

Ændringsforslag nr. 13, ændringsforslag nr. 15-19 og § 1 med de foretagne ændringer *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 20
forkastedes med 85 stemmer mod 7; 3 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 21 og 22 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til

[Formanden.]

tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslag nr. 230. Fremsat 10/6 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Lovforslag nr. 234. Fremsat 11/6 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den sidst på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om begrænsning af stigningen i lejeværdierne af egen bolig fra 1974 til 1975.

(Lovforslag nr. 233. Fremsat 11/6 75).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Knud Damgaard (S):

Der er unægtelig røre om de dele af bolig-aftalerne, som har medført huslejestigninger. Det er forståeligt, særlig når man har haft lejlighed til at se eksempler på, at udlejere har foretaget varsling af stigninger, som synes uden grundlag i loven. Dertil kommer, at man i mange tilfælde totalt har manglet psykologisk sans ved varslingen over for lejerne, et forhold, som har været med til at lægge gift for en mere afspændt afvikling af lejestigningerne.

Men trods det at de store stigninger, som ikke har hjemmel i loven, formentlig vil blive underkendt ved huslejenævnene, må vi erkende, at de nye ordninger har givet stigninger i et omfang og af en højde, som var uforudset.

At det var ansvarlige partier, der stod bag aftalerne, fremgår klart af, at vi i dag behandler lovforslag til revision af de regler, hvorefter de uforudsete stigninger skal afvikles. Det er klart, at der var forskellige holdninger til aftrapningen blandt forligspartierne. Socialdemokraterne havde gerne set et lavere beløb end de 25 kr. pr. m², men vi er tilfredse med, at der blev opnået et resultat.

Den hjælp, der er tilsigtet ved dette forslag til afvikling af lejestigninger, må for manges vedkommende ses i sammenhæng med det lovforslag til boligsikring, som også er på vej gennem tinget. Det betyder en betydelig hjælp til de pensionister, som kan opnå fuld boligsikringsydelse, og dertil kommer de andre muligheder for mindrebedlede, der findes i sociallovgivningen, og som vil blive aktiveret til formålet.

Den forlængede varslingstid vil efter min mening være af stor betydning for mange, og ligeledes vil forslaget om et a conto-beløb på ikke over 15 kr. pr. m², når en sag går til nævnsafgørelse, være af stor betydning. Det gælder også understregningen af, at ministeren skal følge udviklingen omkring anvendelse af beløb på vedligeholdelses- og opretningskonti og om nødvendigt søge reglerne ændret, så der skabes øget sikkerhed for, at pengene anvendes til det formål, de er afsat til. Det er en understregning af, at lejernes interesser skal respekteres.

Det er umiddelbart klart, at det altid er forbundet med vanskeligheder for den, der rammes, at foretage en udligning som den, der nu er gennemført. Det, vi har ønsket at sikre med disse korrektioner, er, at ingen forhøjelse med de korte varsler, der er tale om, kommer til at influere på lejerens økonomiske forhold på en alt for uheldig måde. Trods lempelserne er der næppe tvivl om, at der i nogen tid endnu vil foregå diskussioner om ansvaret for lejeforhøjelserne, og i den forbindelse kan det måske være nyttigt at gøre et par enkelte bemærkninger.

På alle andre forbrugsområder går bestræbelserne ud på, at ingen vare må koste